

2023-01-26
U2016/02383 (delvis)
U2020/05137
U2021/01819
U2022/00771
U2023/00237

Utbildningsdepartementet

Statens skolverk
Box 4002
171 04 Solna

Ändring av uppdraget att digitalisera de nationella proven m.m.

Regeringens beslut

Regeringen ändrar uppdraget till Statens skolverk att dels utveckla och tillhandahålla digitaliserade nationella prov och bedömningsstöd i grundskolan och på gymnasial nivå, dels sträva efter att en så stor andel av proven som möjligt ska automaträttas (U2017/03739, U2019/03788) enligt följande.

Skolverket ska även ansvara för att förbereda införandet av central rättning av digitala nationella prov i uppsatsdelarna i ämnena svenska, svenska som andraspråk och engelska i årskurs 9 och för de obligatoriskt avslutande kurserna i svenska, svenska som andraspråk och engelska för de högskoleförberedande programmen i gymnasieskolan, i enlighet med Skolverkets förslag i en tidigare delredovisning (U2022/00771). Skolverket ska vidare analysera och redovisa om, och i så fall hur, central rättning bör införas för ytterligare delar av de nationella proven, t.ex. naturorienterande och samhällsorienterande ämnen i årskurs 9. Denna del av uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 15 mars 2024.

Enligt Skolverkets förslag i ovan nämnda delredovisning ska central rättning införas våren 2027 avseende prov i gymnasieskolan och våren 2029 avseende prov i årskurs 9. Skolverket ska analysera och redovisa hur tidpunkten för införandet kan tidigareläggas. Skolverket ska löpande hålla Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) informerat om arbetet och redovisa denna del av uppdraget till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 15 september 2023.

Skolverket ska årligen senast den 15 februari till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) redovisa hur arbetet med att förbereda ett införande av central rättning fortlöper. Denna del av uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast sex månader efter att central rättning införts i de delar som ska förberedas enligt detta beslut.

Övriga delar av uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 5 oktober 2025 i enlighet med tidigare beslut.

Bakgrund

Regeringen gav den 21 september 2017 Skolverket i uppdrag att utveckla och tillhandahålla digitaliserade nationella prov och bedömningsstöd i grundskolan och på gymnasial nivå (U2017/03739). Regeringen ändrade den 14 november 2019 uppdraget så att myndigheten ska sträva efter att en så stor andel av proven som möjligt ska automaträttas (U2019/03788). Genom ett ändringsbeslut den 22 juli 2021 uppdrog regeringen åt Skolverket att även föreslå hur central rättning av betygsstödjande nationella prov i ämnena svenska, svenska som andraspråk och engelska kan utformas (U2021/03346). Skolverket redovisade uppdraget om central rättning den 14 februari 2022 (U2022/00771).

Skälen för regeringens beslut

Med central rättning avses att de nationella proven ska rättas av legitimerade och behöriga lärare på uppdrag av en statlig myndighet, där resultatet av den centrala rättningen ingår som ett underlag för den betygssättande läraren vid betygssättningen. Ett införande av central rättning förutsätter att de nationella proven digitaliserats och att den provplattform som utvecklas med funktioner för fördelning av elevlösningar möjliggör central rättning. Införandet av central rättning behöver därför hanteras inom ramen för Skolverkets uppdrag att digitalisera de nationella proven. Central rättning kan då också ingå i den försöksverksamhet som enligt uppdraget ska genomföras för att säkerställa funktionalitet och användarvänlighet.

De nationella proven ska fungera betygsstödjande och därmed bidra till en mer likvärdig betygssättning. Det är därför av stor vikt att också proven bedöms likvärdigt. Av Statens skolinspektions ombudomningar av nationella prov framgår att det finns betydande skillnader i hur olika lärare bedömer vissa delar av de nationella proven. Det främsta syftet med central rättning är

att bidra till en högre grad av likvärdighet vid bedömningen av proven och att motverka betygsinflation och olikvärdig betygssättning. Central rättning bidrar även tillsammans med en ökad andel automaträttade elevlösningar till en minskning av lärares arbetsbörda. Det är mot denna bakgrund angeläget att central rättning införs så snart som möjligt och att en analys görs av om ytterligare delar av de nationella proven bör omfattas av central rättning.

På regeringens vägnar

Lotta Edholm

Anna Barklund